

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مهرماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۲۰۷
کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مهرماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

نوع گزارش: طرح/ لایحه ، راهبردی ، نظارتی

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

اظهار نظر کننده: ابوالحسن والی‌زاده

ویراستار ادبی: منیره حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت
۲. شاخص تولید
۳. شاخص فروش
۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۰۸/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۸/۱۹

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	۱. مقدمه
۳	۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی
۵	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی
۸	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات
۱۰	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو
۱۱	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه
۱۲	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
۱۳	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۵	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی
۱۶	۶. جمع‌بندی
۱۷	پیوست
۲۰	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در مهرماه سال ۱۴۰۳
۱۸	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل (۱۴۰۰=۱۰۰))
۱۹	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در مهرماه سال ۱۴۰۳

فهرست شکل‌ها

۴	شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)
۴	شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)
۴	شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش
۶	شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مهرماه سال ۱۴۰۳
۶	شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)
۶	شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)
۸	شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)
۹	شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)
۹	شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)
۹	شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....۹
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰).....۱۰
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد).....۱۰
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد).....۱۰
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....۱۰
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد).....۱۱
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰).....۱۱
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد).....۱۱
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....۱۱
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰).....۱۲
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد).....۱۲
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد).....۱۲
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....۱۲
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۴۰۰=۱۰۰).....۱۳
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد).....۱۳
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد).....۱۳
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....۱۳
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰).....۱۴
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - مهرماه سال ۱۴۰۳.....۱۵
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰).....۱۵
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد).....۱۵
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد).....۱۶
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد).....۱۶

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در مهرماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

چکیده

در مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱/۲ و ۸/۶ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۱۰ و ۹/۹ درصدی داشته‌اند.

در مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۲ و ۹/۱ درصدی داشته است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۲۶/۵ و ۲۸/۵ درصدی داشته‌اند. همچنین، شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲/۱ درصدی و شاخص فروش افزایش ۷/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۲/۸ و ۵/۲ درصدی داشته است.

در مهرماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۱ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۲/۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۹/۹ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۰/۵ واحد درصد کاهش یافته و میزان ۲۴/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

طی مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۰ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۹ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۶ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «تجهیزات برقی» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «فلزات پایه» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، شاخص تولید تمامی رشته‌فعالیت‌ها افزایش یافته است که بیشترین سهم متعلق به رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «لاستیک و پلاستیک» بوده است.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۰/۷ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است؛ طی مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۸/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۹/۹ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۱۲ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۳ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کاشی و سرامیک» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «چوب و کاغذ» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، بجز رشته‌فعالیت «تجهیزات برقی» سایر رشته‌فعالیت‌ها افزایش در شاخص فروش داشته‌اند که بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بوده است.

بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۵/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۴/۳ درصدی مواجه شده است.

در مهرماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۱ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۲/۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۹/۹ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۰/۵ واحد درصد کاهش یافته و میزان ۲۴/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بوری با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بوری پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۲۵ شرکت بوری استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند. بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

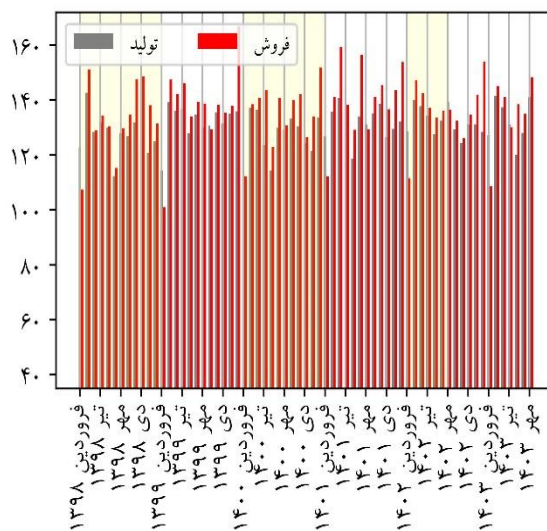
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد. [۱] در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در مهرماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بوری

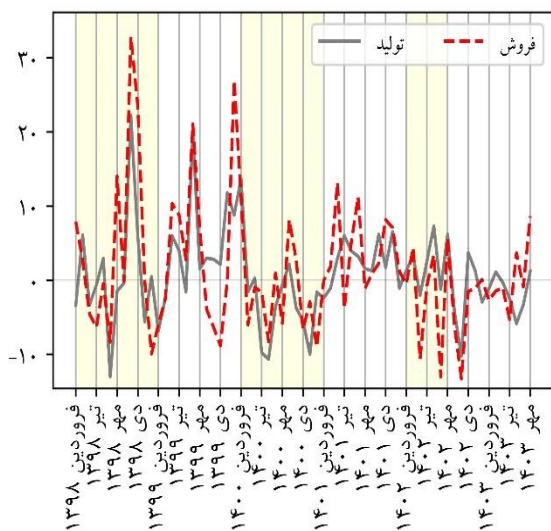
در مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بوری نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱/۲ و ۸/۶ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۱۰ و ۹/۹ درصدی داشته‌اند.

۱. شرکت‌های بوری شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش
فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

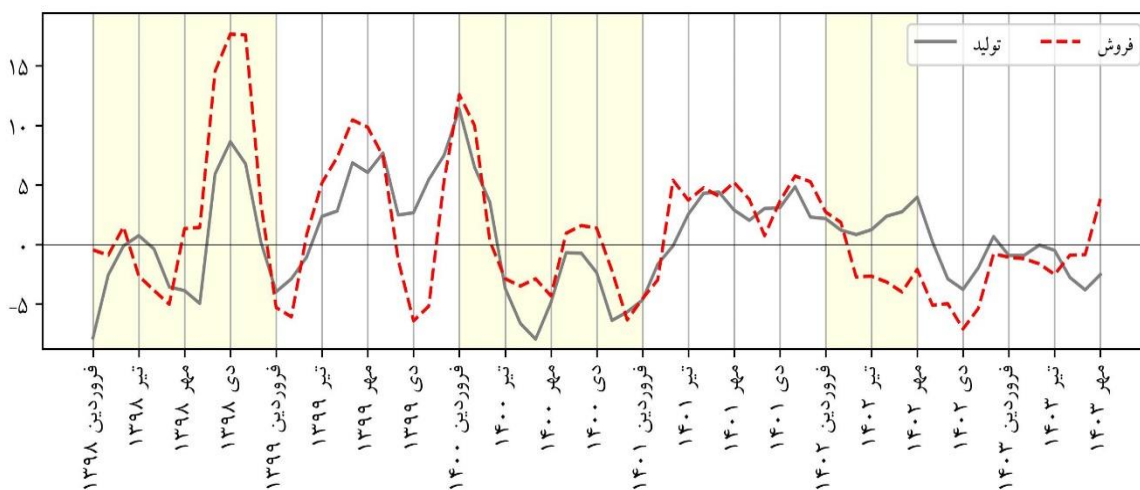
شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به مهرماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۲/۵ درصدی و شاخص فروش آن افزایش ۳/۸ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش
فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در مهرماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش	رشته فعالیت‌های منتخب ^۱ صنعت
رشد هفت‌ماهه نسبت به هفت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد هفت‌ماهه نسبت به هفت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل		
۰.۲	۸.۶	۹.۹	-۱.۴	۱.۲	۱۰.۰	صنعت	
۲.۰	۷.۵	۵.۲	-۲.۴	-۲.۱	۲.۸	شیمیایی به جز دارو	رشته فعالیت‌های منتخب ^۱ صنعت
-۲.۶	۳.۹	۱۸.۹	-۱.۸	-۳.۹	۱۴.۱	فلزات پایه	
-۹.۱	۹.۱	۲۸.۵	-۸.۹	۱۲.۰	۲۶.۵	خودرو و قطعات	
-۱۲.۶	۵.۸	-۴.۳	-۴.۸	-۱۳.۵	۰.۷	معدن	

مأخذ: همان.

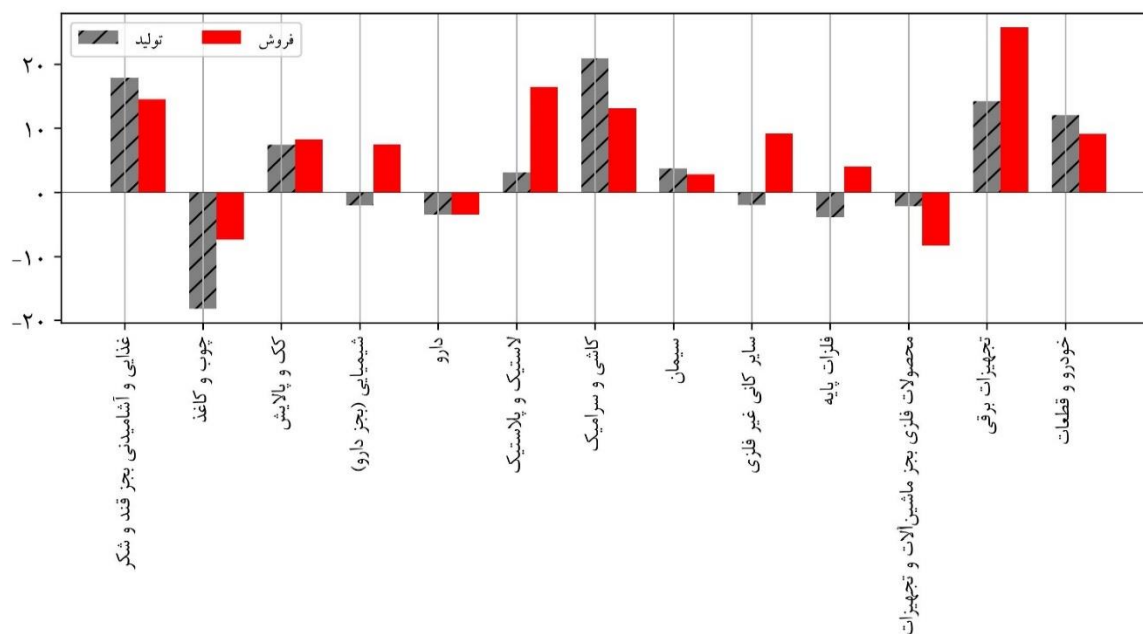
۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت‌های صنعتی بورسی

مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، ۹ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۶ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «تجهیزات برقی» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «فلزات پایه» و «دارو» بیشترین کاهش در شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، ۱۲ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۳ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «چوب و کاغذ» و «دارو» کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

۱. اطلاعات سایر رشته فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

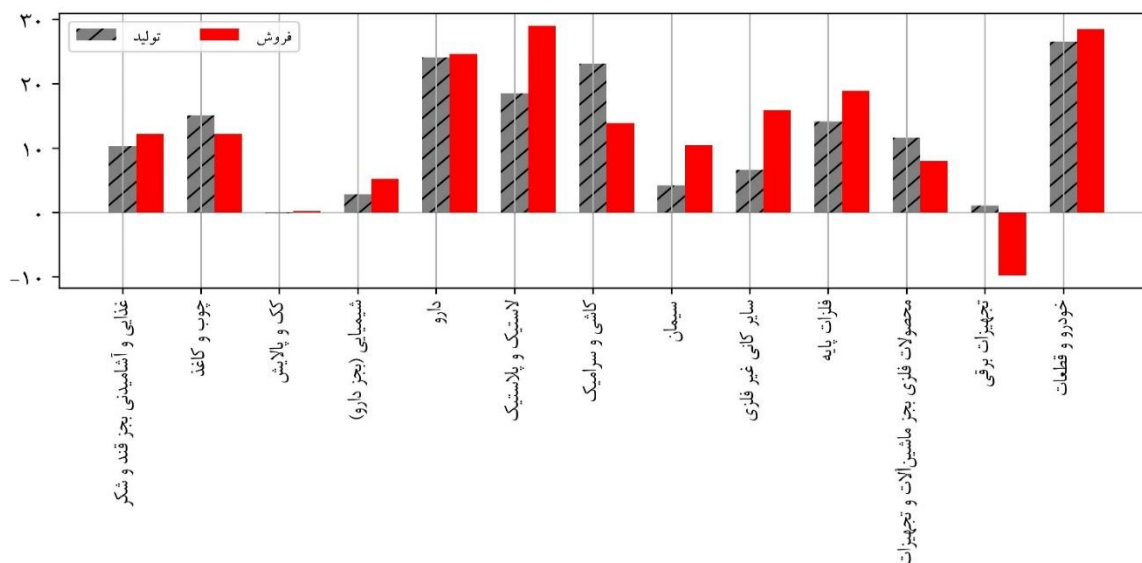
شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مهرماه سال ۱۴۰۳

مأخذ: همان.

طی مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل [۲]، شاخص تولید تمام رشته‌فعالیت‌ها افزایش یافته است که بیشترین افزایش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «دارو» و «کاشی و سرامیک» بوده است. همچنین، تنها رشته فعالیت «تجهیزات برقی» کاهش در شاخص فروش داشته و سایر رشته‌فعالیت‌ها افزایش در شاخص فروش را ثبت کرده‌اند که بیشترین افزایش مربوط به رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «خودرو و قطعات» و «دارو» بوده است.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

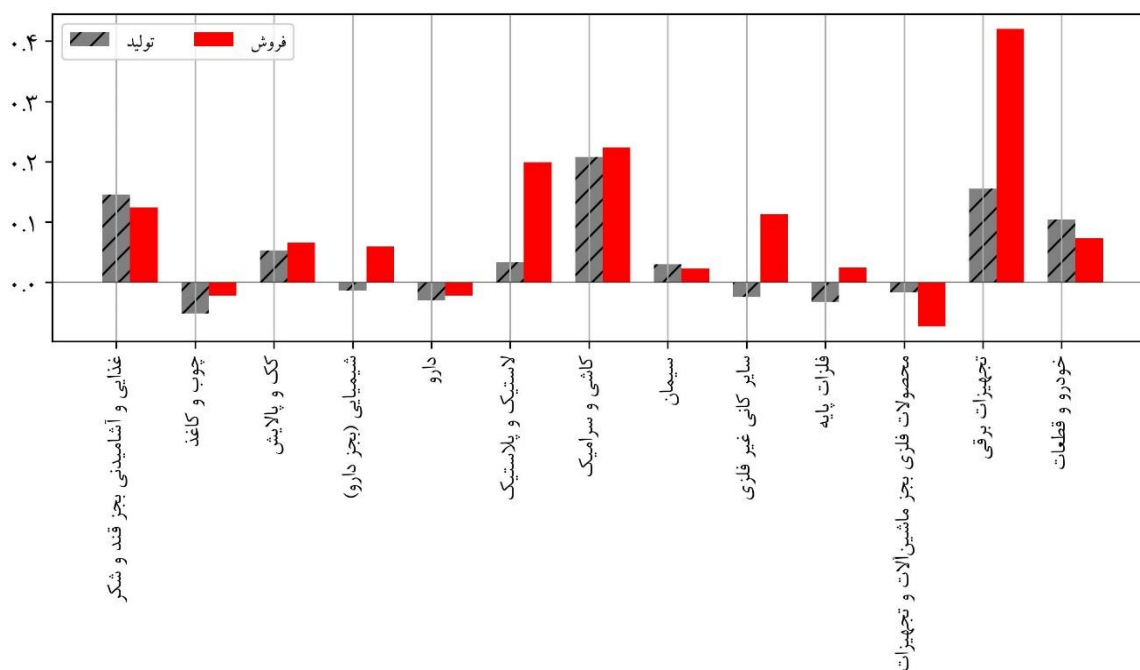
مأخذ: همان.

طی مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «تجهیزات برقی» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «فلزات پایه» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کاشی و سرامیک» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «چوب و کاغذ» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

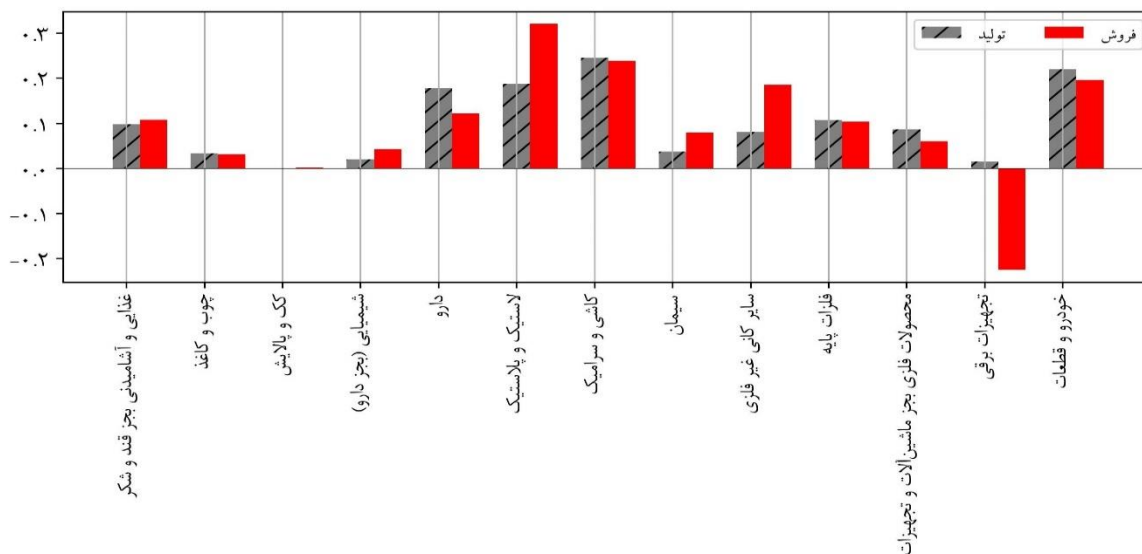
طی مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، شاخص تولید تمامی رشته‌فعالیت‌ها افزایش یافته است که بیشترین سهم متعلق به رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «لاستیک و پلاستیک» بوده‌است، همچنین بجز رشته‌فعالیت «تجهیزات برقی» سایر رشته‌فعالیت‌ها افزایش در شاخص فروش داشته‌اند که بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «کاشی و سرامیک» و «خودرو و قطعات» بوده‌است.

شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

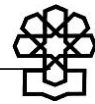
مأخذ: همان.

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» پرداخته شده است.

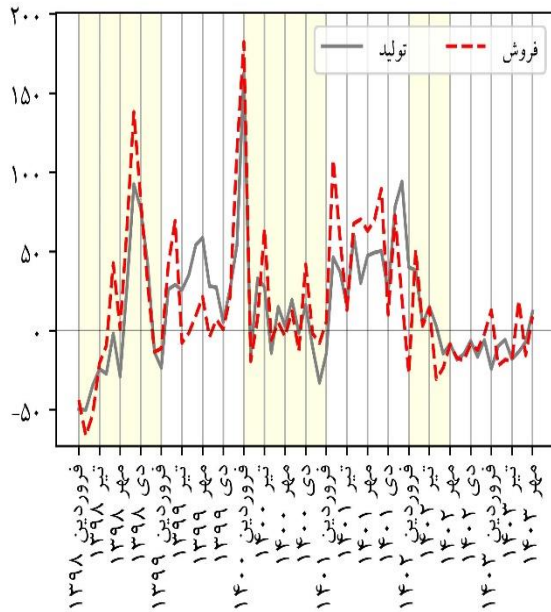
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در مهرماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۲ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۶/۵ درصدی داشته‌است، همچنین شاخص فروش این رشته فعالیت نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۸/۵ درصدی داشته است.

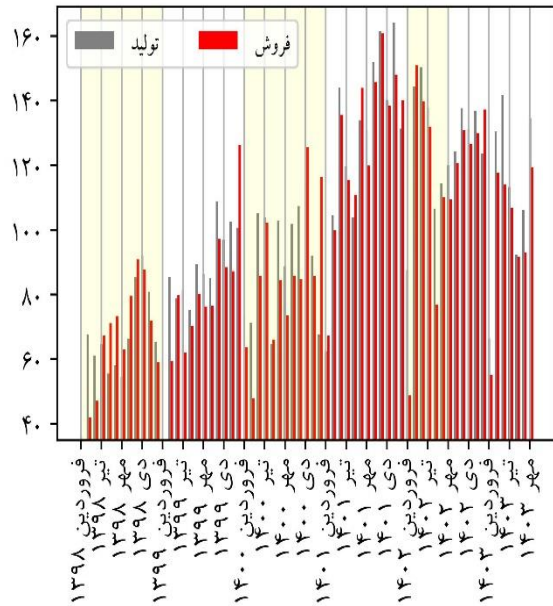
همان‌طور که در شکل ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته‌است، همچنین مطابق شکل ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها بجز شاخص تولید «خودرو سنگین» افزایش یافته است.

شکل ۹. نمودار رشد نقطه به نقطه شاخص های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

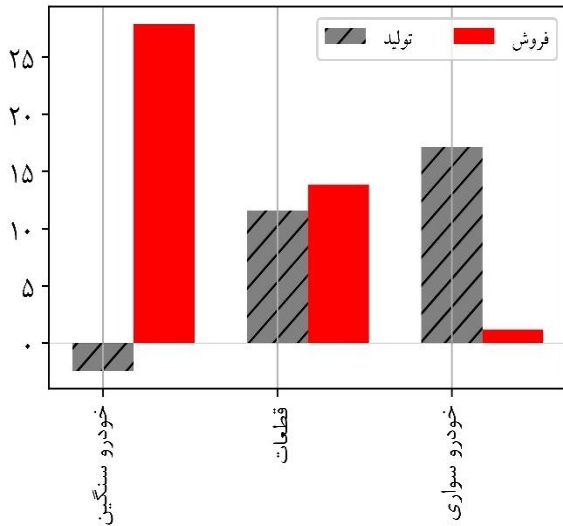

شکل ۸. نمودار شاخص های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۰۰=۱۴۰۰)

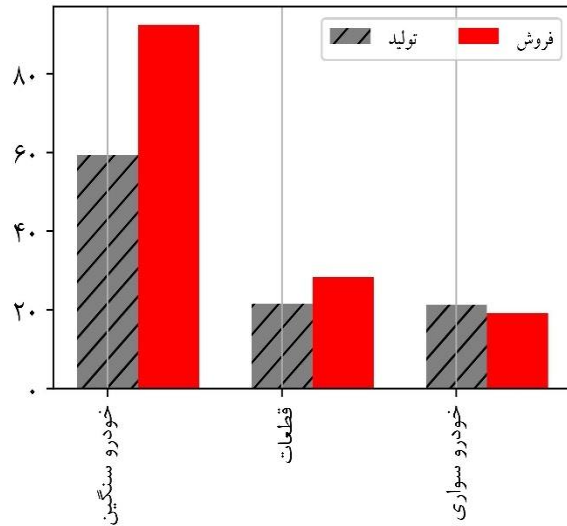

مأخذ: همان.

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

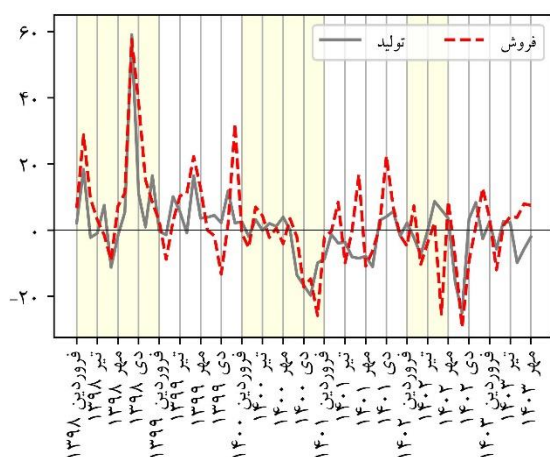

مأخذ: همان.

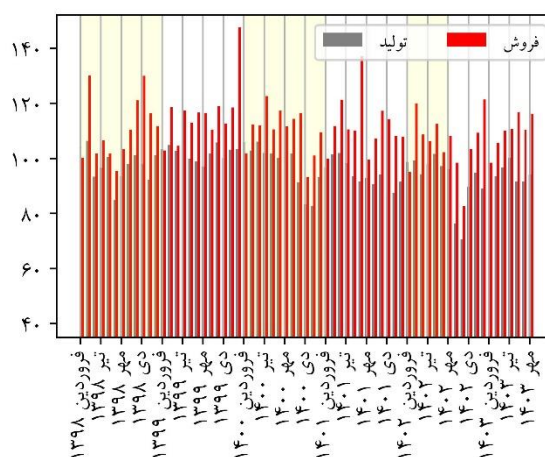
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو

در مهرماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲/۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۷/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵/۲ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۴، نسبت به ماه قبل افزایش شاخص فروش زیربخش‌های «خوراک پالایشگاه‌ها»، «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» و «سایر» منجر به افزایش شاخص فروش شده است. همچنین، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها به‌جز «متانول» کاهش یافته، در مقابل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها به‌جز «کودها و ترکیبات نیتروژن‌دار» و «خوراک پالایشگاه‌ها» رشد مثبتی داشته است.

شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (درصد)

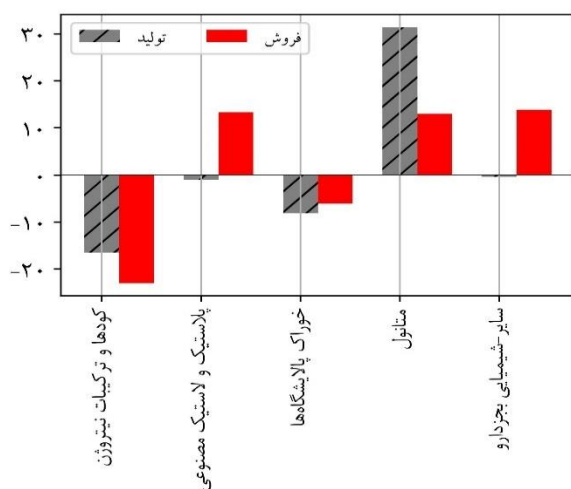
شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

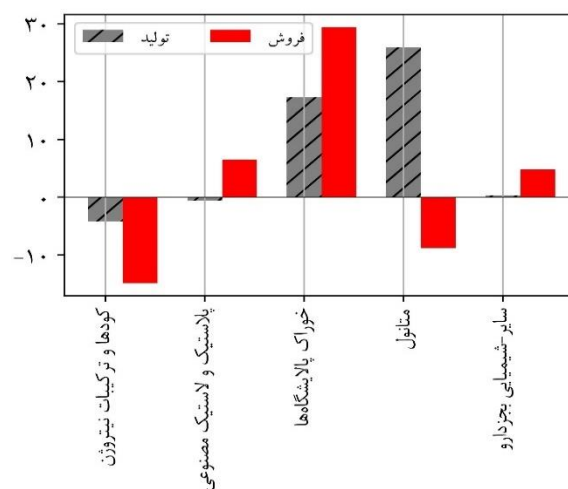
شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش

زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش

زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

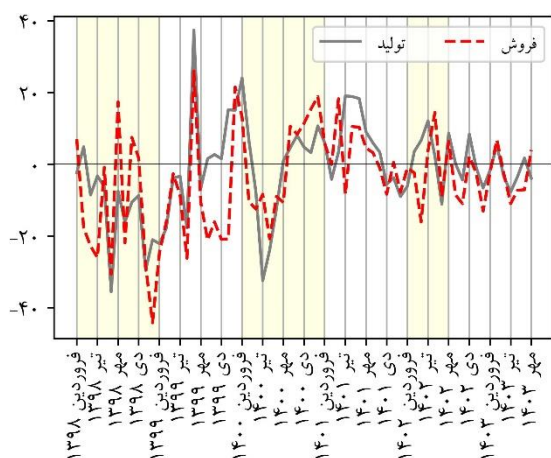
مأخذ: همان.

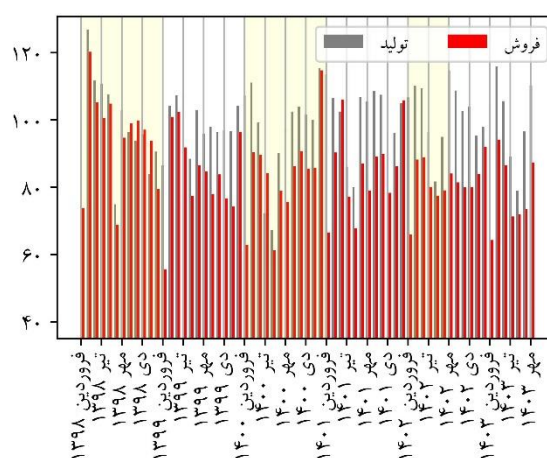
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۴/۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۳/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۸/۹ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۸، نسبت به ماه قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است. در مقابل نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید تمام زیربخش‌ها بجز «ورق» کاهش یافته است.

شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

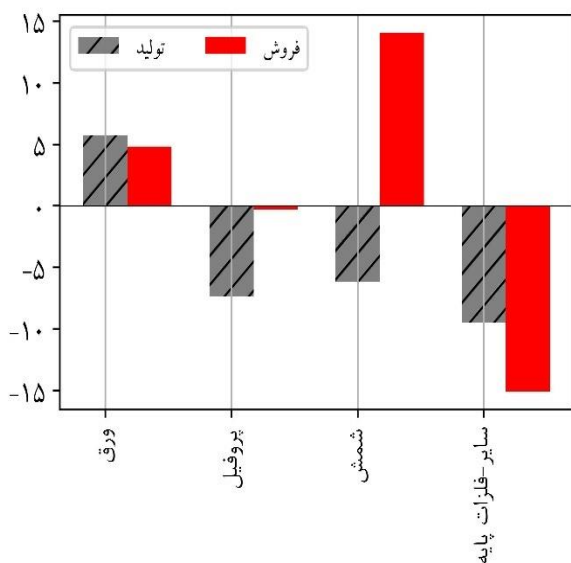

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

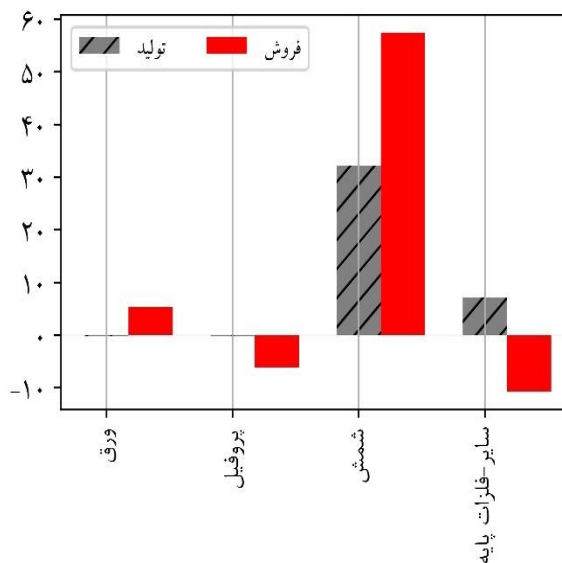

مأخذ: همان.

شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

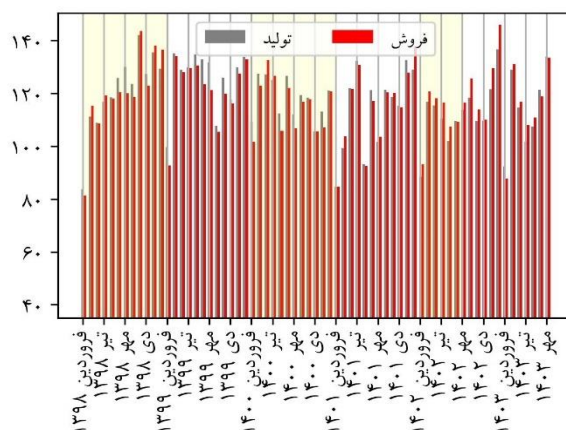
مأخذ: همان.

۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

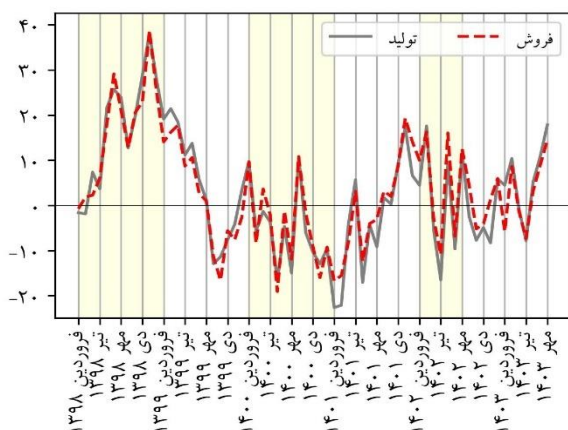
در مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۷/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۰/۳ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۴/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۲/۲ درصدی داشته است.

مطابق شکل ۲۲، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته‌است، همچنین مطابق شکل ۲۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید و فروش زیربخش «روغنی‌ها» و «سایر» منجر به افزایش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)

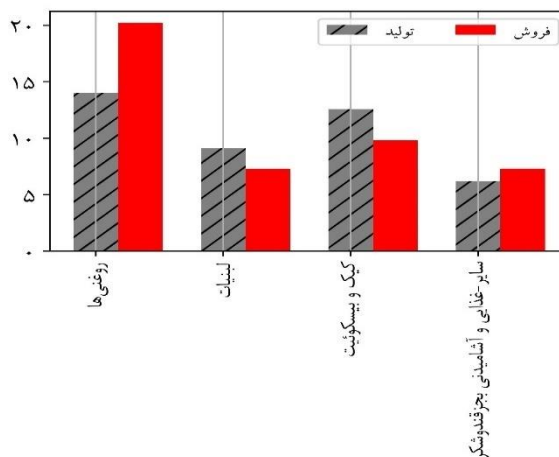

شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

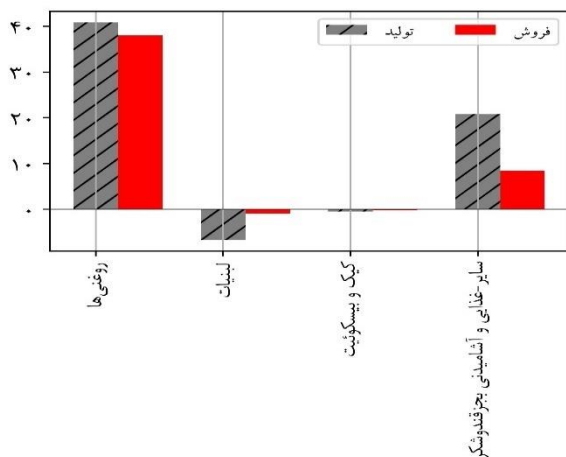

مأخذ: همان.

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

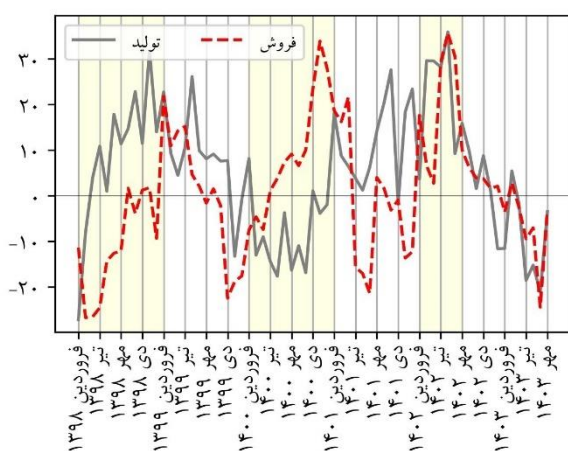

۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در مهرماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۴/۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۴/۶ درصدی داشته است. طبق شکل ۲۶، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است. همچنین مطابق شکل ۲۷، نسبت به ماه مشابه سال قبل تنها شاخص تولید «فرآورده‌های تزریقی» و شاخص فروش «قرص و کپسول» رشد مثبتی داشته‌است.

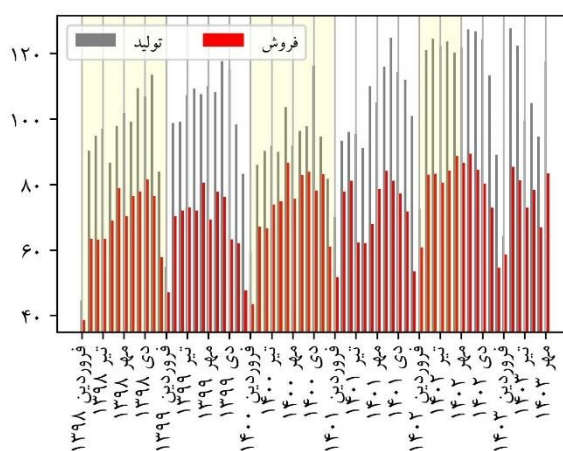
شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید

و فروش بخش دارو (درصد)

شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش

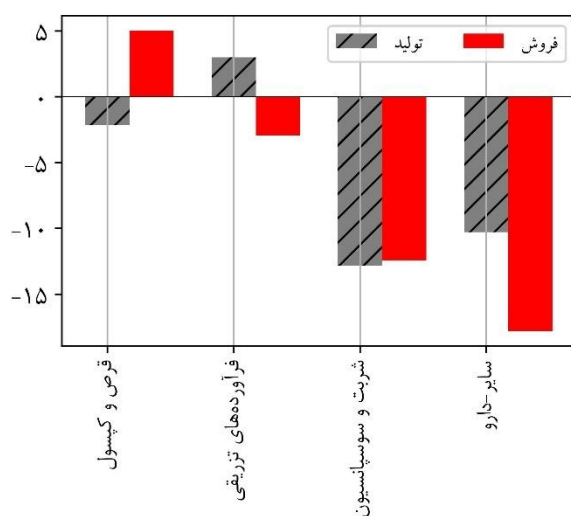
دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

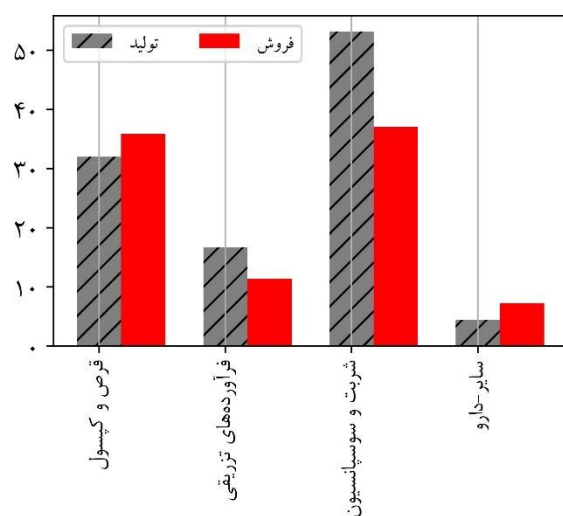
شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

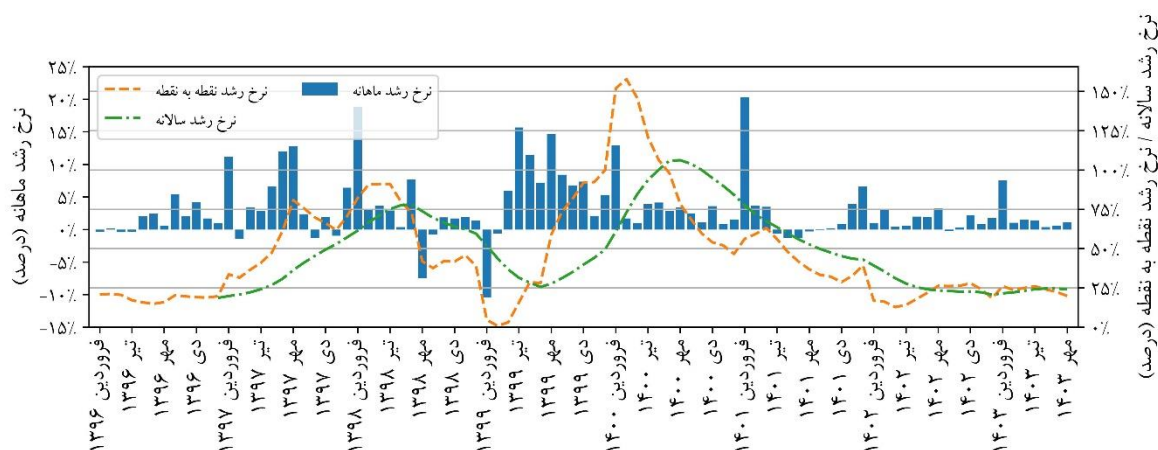

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در مهرماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۱ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با کاهش ۲/۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۹/۹ درصد رسیده است. گفتنی است؛ میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل با کاهش ۰/۵ واحد درصدی میزان ۲۴/۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد؛ در مهرماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «شیمیایی بجز دارو» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «سیمان» و «خودرو و قطعات» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

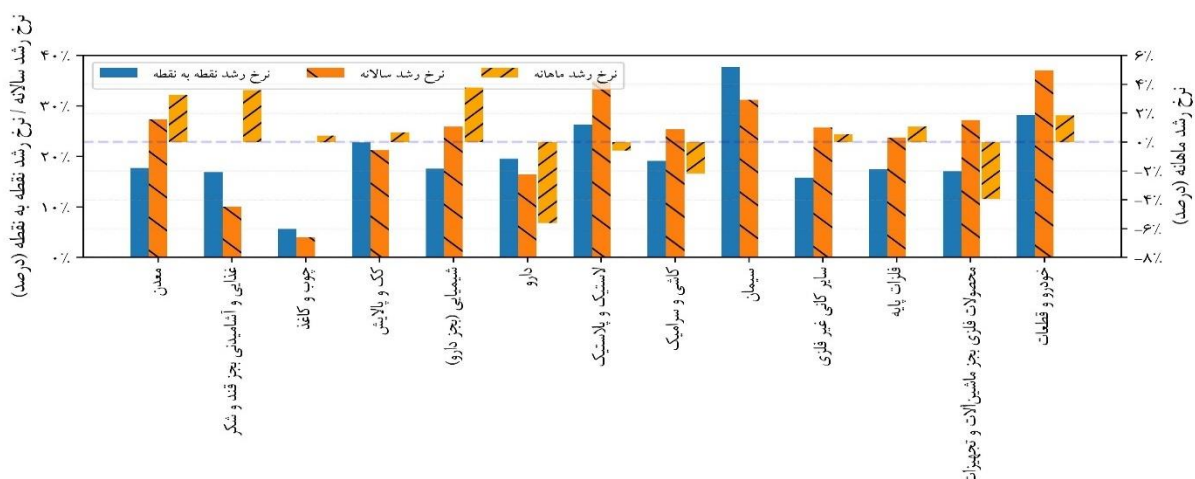
۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.

۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.

۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - مهرماه سال ۱۴۰۳

مأخذ: همان.

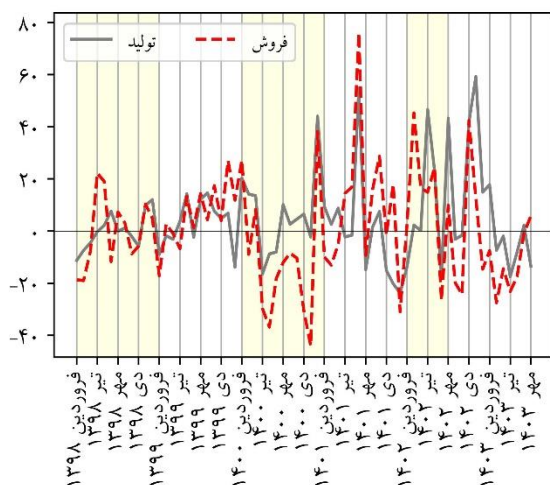
۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۰/۷ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۵/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۴/۳ درصدی مواجه شده است.

مطابق شکل ۳۲، نسبت به ماه قبل کاهش شاخص فروش زیربخش «کنسانتره» و «سایر» منجر به کاهش شاخص فروش شده است. از طرفی مطابق شکل ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص فروش زیربخش‌های «گندله» منجر به افزایش شاخص فروش شده و در مقابل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.

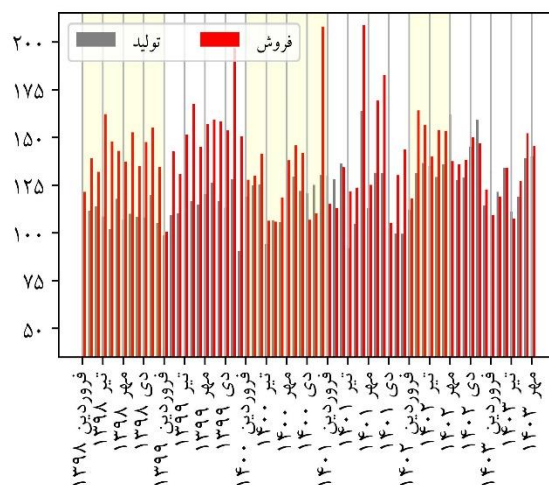
شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و

فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

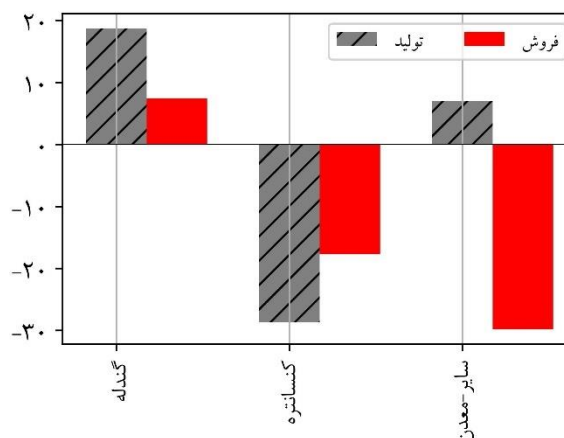
شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش

شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

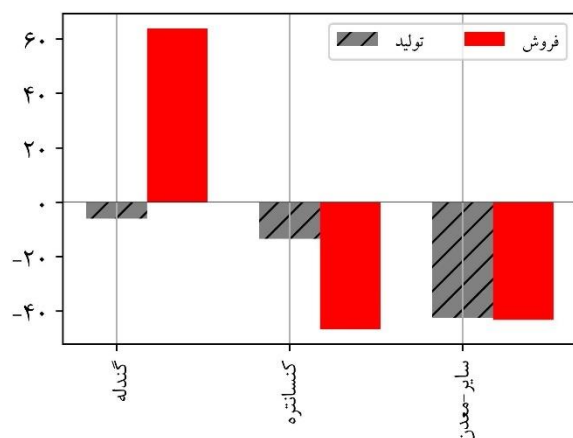

مأخذ: همان.

شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

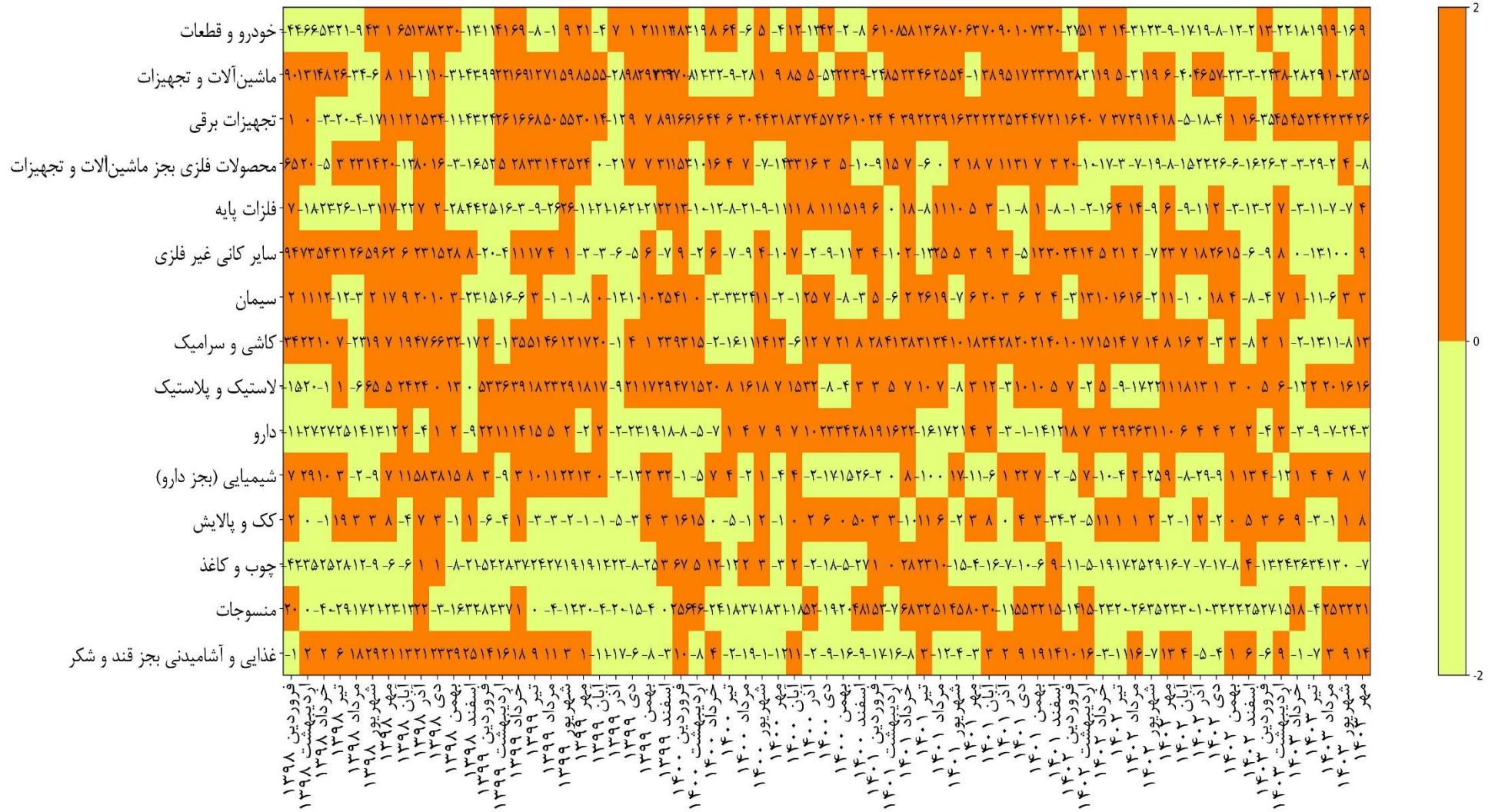
مأخذ: همان.

۶. جمع‌بندی

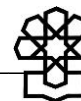
شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۲۵ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در مهرماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی مهرماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۰ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۸/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۹/۹ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۹/۹ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۱/۱ درصد افزایش یافته است.

جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل (۱۴۰۰=۱۰۰))^۱

۱. رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات در بورس تنها شامل چهار شرکت بوده و به این دلیل نماینده تمام صنعت نیست و با توجه به نوسان شاخص تولید و فروش آن، تنها در جداول پیوست آورده شده است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بوسیله در مهرماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد هفت‌ماهه نسبت به هفت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد هفت‌ماهه نسبت به هفت‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱۲.۶	۵.۸	-۴.۳	-۴.۸	-۱۳.۵	۰.۷	معدن
۰.۲	۸.۶	۹.۹	-۱.۴	۱.۲	۱۰.۰	صنعت
۳.۲	۱۴.۵	۱۲.۲	۵.۸	۱۷.۸	۱۰.۳	مواد غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
۵.۵	۲۱.۰	۱.۸	-۲.۴	۱۸.۲	۱۴.۷	منسوجات
-۱۹.۴	-۷.۴	۱۲.۲	-۲۳.۱	-۱۸.۲	۱۵.۱	چوب و کاغذ
۳.۲	۸.۳	۰.۲	۳.۶	۷.۴	-۰.۱	کک و پالایش
۲.۰	۷.۵	۵.۲	-۲.۴	-۲.۱	۲.۸	شیمیایی (به جز دارو)
-۷.۱	-۳.۵	۲۴.۶	-۹.۳	-۳.۵	۲۴.۱	دارو
۶.۷	۱۶.۵	۲۹.۰	۶.۳	۳.۱	۱۸.۵	لاستیک و پلاستیک
-۳.۰	۱۳.۱	۱۳.۹	-۱.۳	۲۰.۹	۲۳.۱	کاشی و سرامیک
-۰.۹	۲.۸	۱۰.۴	-۴.۴	۳.۷	۴.۲	سیمان
-۱.۹	۹.۲	۱۵.۹	۴.۴	-۲.۰	۶.۶	سایر کانی غیرفلزی
-۲.۶	۳.۹	۱۸.۹	-۱.۸	-۳.۹	۱۴.۱	فلزات پایه
-۹.۶	-۸.۳	۷.۹	-۶.۶	-۲.۲	۱۱.۶	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۳۰.۳	۲۵.۷	-۹.۸	۲۰.۰	۱۴.۲	۱.۱	تجهیزات برقی
-۳.۴	۲۵.۳	۲۳.۶	۰.۰	۱۹.۸	۳۶.۶	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۹.۱	۹.۱	۲۸.۵	-۸.۹	۱۲.۰	۲۶.۵	خودرو و قطعات

منابع و مآخذ

- [۱] "گزارش طرح شامخ مدیران خرید مهر ماه ۱۴۰۳"، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران <https://otaghiranonline.ir/tag/11491/0>
- [۲] ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا، "معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس"، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.
- [۳] ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا، "پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران، بخش صنعت و معدن در شهریورماه ۱۴۰۳"، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۰۱۰۱.
- [۴] www.codal.ir 4

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در مهرماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۲ درصدی و شاخص فروش افزایش ۸/۶ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۲۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir